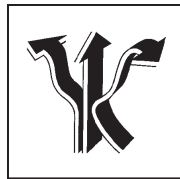

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 12 від 25.10.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

**Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —**

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”, 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)” з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК

КРУГЛИЙ СТІЛ

“Актуальні проблеми державного управління”

Романенко Є. О.	
Нові підходи до приватизації державного майна	10
Бідзюра І. П., Грабовенко Н. В.	
Гуманітарний вимір розвитку освіти в Україні	14
Червякова О. В.	
Перехід до парадигми механізмів трансформації державного управління	17
Чаплай І. В.	
Управління державним та громадським сектором: спільне та відмінне	20
Амер Аль-Атті	
Оцінювання механізмів публічного управління випереджаючим розвитком економіки України	22
Каракасіді О. Ф.	
Місцеве самоврядування у країнах світу: практика функціонування та уроки для сучасної України	25
Родченко І. Ю.	
Синергетичний підхід до представлення процесів забезпечення впорядкування станів системи державного управління	30
Андреев В. А.	
Система розвитку персоналу як основа селекції кадрів публічної служби	32

ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

“Декомунізація: виклик минулому чи майбутньому”

Бідзюра І. П.	
Декомунізація в Україні та світова геополітика	34
Попов В. Ж.	
Історичний досвід декомунізації	36
Рябенко С. Д.	
Сутність декомунізації	39
Головатий М. Ф.	
Унікальність та складність декомунізації в Україні	43
Сурмин Ю. П.	
Суть декоммунизации и ее проблемы в Украине	46
Мелков Ю. А.	
Философское видение декоммунизации	50
Дікареєв О. І.	
Як розлучатися з тоталітарним минулим?	52

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Рівень розвитку будь-якої країни визначається, насамперед, рівнем освіти, тому що вона є основою розвитку особистості, суспільства і націй. Для України освіта — найбільш масштабна галузь життєдіяльності людини і суспільства в цілому, його політичної, соціально-економічної, культурної й наукової організації, спосіб відтворення й нарощування інтелектуального і духовного потенціалу, виховання патріота і громадянина, діючий метод модернізації суспільства, зміцнення авторитету держави на міжнародній арені. Один з найважливіших аспектів, який необхідно враховувати при подальшому реформуванні освіти — її гуманізація.

Під гуманізацією освіти в широкому сенсі розуміють створення в суспільстві такої системи освіти, яка має відповідати ідеалам гуманізму, свободи і соціальної справедливості. Вирішити ці завдання належить гуманітарним наукам, які не лише розглядають проблеми суспільного розвитку у минулому, сьогоденні і майбутньому, але і сприяють розумінню людиною свого місця в суспільстві і свого життєвого призначення.

Традиційно завдання освіти визначалися набором знань, умінь і навичок, які має опанувати людина. На сьогодні такий підхід виявляється недостатнім, соціуму потрібні не всезнайки, а випускники вишів, які готові долучитися до подальшої діяльності, здатні практично розв'язувати життєві та професійні проблеми, що постануть перед ними. А це набагато в чому залежить не від отриманих знань і вмінь, а від додаткових рис та вправності, на позначення яких і вживають поняття “компетенції” та “компетентності”, що відповідають розумінню сучасних завдань освіти.

Глобальними компетенціями, набутими студентами у процесі навчання, які були визначені у Доповіді Міжнародної комісії з освіти ХХІ століття і представлені ЮНЕСКО у 1997 році, є наступні: навчитися пізнавати; навчитися виконувати; навчитися жити разом; навчитися жити. Під компетентністю розуміється здатність установити й реалізувати зв'язок між “знанням – умінням” і ситуацією. Основними складовими компетентності виступають:

- знання, а не просто інформація, що швидко змінюється;
- уміння використовувати ці знання в конкретній ситуації; розуміння, яким способом можна ці знання здобути;
- адекватне оцінювання — себе, світу, свого місця у світі, конкретних знань, необхідності їх для своєї діяльності.

Вищевказане можна логічно подати в такий спосіб: компетентність = мобільність знань + гнучкість методу + критичність мислення.

Із позицій компетентнісного підходу рівень освіченості визначається здатністю розв'язувати проблеми різної складності на основі наявних знань. При цьому зна-

чення знань не заперечується, але акцентується увага на здатності використовувати здобуті знання.

У світовій освітній практиці поняття компетентності є центральним. Ключові компетенції, визначені на симпозіумі “Ключові компетенції для Європи” (1996 р., м. Берн), ознаменували загальносвітову тенденцію оновлення освітнього процесу. Розробник компетенцій Г. Халаж (G. Halasz) розглядає їх формулювання як відповідь на запити Європи (збереження демократичного відкритого суспільства, мультилінгвізм, мультикультура, нові вимоги ринку праці, розвиток комплексних організацій, економічні зміни тощо).

Визначено п’ять ключових компетенцій, якими мають володіти молоді європейці (за рішенням Ради Європи):

- *політичні й соціальні компетенції* — здатність нести відповідальність, брати участь у прийнятті групових рішень, розв’язувати конфлікти мирно, брати участь у підтримці й поліпшенні демократичних інститутів;
- *компетенції, пов’язані з життям у багатокультурному суспільстві*. Освіта має “озброїти” молодь міжкультурними компетенціями: прийняття відмінностей, повага до інших і здатність жити з людьми інших культур, мов і релігій;
- *компетенції, що передбачають володіння усною та письмовою комунікацією*, які особливо важливі для роботи й соціального життя, з акцентом на тому, що людям, які не володіють ними, загрожує соціальна ізоляція;
- *компетенції, пов’язані зі стрімкою інформатизацією суспільства*. Володіння цими технологіями, розуміння їх застосування, способів критичного судження стосовно інформації, поширюваної мас-медійними засобами та рекламою;
- *здатність навчатися впродовж життя* як основа неперервного навчання в контексті особистого, професійного та соціального життя.

Важливо розуміти, що компетентнісний підхід — лише один із чинників, які сприяють модернізації змісту освіти, він лише доповнює низку освітніх інновацій, не нівелюючи значення класичних підходів.

Отже, зміни в системі освіти викликають необхідність по-новому оцінити перспективи гуманітарного знання в Україні, її роль в професійній діяльності фахівця і відповідність потребам ринку праці і суспільства в цілому. Низький рівень соціально-гуманітарної підготовки не дозволяє значній кількості випускників вишів повною мірою реалізувати себе в трудовій діяльності, мати власну громадянську позицію.

Політика держави у сфері освіти впродовж останніх років була спрямована на зниження рівня викладання соціально-гуманітарних дисциплін у вишах. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України (№ 642 від 09.07.2009 р.) “Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента” кількість обов’язкових гуманітарних дисциплін зменшилася. Серед них у навчальних планах залишилися українська мова (за професійним напрямком), історія України, історія української культури, філософія та іноземна мова. Такі навчальні дисципліни, як правознавство, політологія, соціологія, психологія, культурологія, етика, естетика, економіка або повністю зникли з планів підготовки фахівців, або винесені на вибір студентів. Такий підхід завдасть серйозної шкоди гуманітарній складовій в системі вищої освіти, негативно позначиться на підготовці майбутніх фахівців. Тому першочерговим завданням вищої освіти є збереження і творчий розвиток усіх її складових: фундаментальної і гуманітарної. Отже, повернути гуманітарну освіту в університети і зробити їх осередками саме гуманітарного, а не утилітарного, технократичного знання, є важливим завданням.

Парадокс нинішньої ситуації полягає в тому, що очевидних ознак кризи гуманітарної освіти, як інституційно сформованого процесу нібито і немає. Кафедри постійно викладають гуманітарні курси, університети регулярно видають дипломи, які засвідчують “гуманітарність” їх випускників, викладачі регулярно проводять семінари, гуманітарні за духом і міждисциплінарні за назвою. На нашу думку, брак гуманітарності спостерігається швидше не в освітній сфері, а у сфері гуманітарного мислення. В Україні практично не чути дискусій про “ідею університету” як про ідею гуманізму і особливої університетської етики. Без відновлення моральних цінностей у загальноосвітній школі і вишах важко виховувати учнів і студентів, які розуміли б, що ринок означає відповідальність і порядність, а не аморальність і байдужість. Поєднати етику, моральність і гуманітарність можна лише через освіту.

Отже, сучасний викладач навчального закладу — від початкового до вищого — має відповідати новій соціальній ролі — виховувати людину, громадянина, здатного адекватно діяти як в національному, так і в глобальному демократичному просторі. Саме тому гуманітарна складова набуває все більшого значення у світі, де подолання відстані скоротилося до годин, а спілкування між представниками різних народів і культур стало миттєвим завдяки новим надшвидкісним інформаційним технологіям.